

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Kopio: [REDACTED]
Aihe: Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen itseoikaisu
Päivämäärä: keskiviikko 7. huhtikuuta 2021 11.46.43
Liitteet: [Lahden KH, itseoikaisu.pdf](#)
[Lahti kj viranhaltijapäätös 22.11.2019.pdf](#)
[Tarkastuslautakunta 10.2.2021.PDF](#)
[Kuntaliitto 3.2.2021.PDF](#)

Lahden kaupunginhallitus

Vaadin kaupunginhallitukselta oheisella kirjelmällä (liite) hallintolain mukaista itseoikaisua kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksessä 22.11.2019/107 §, asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019, sekä ryhtymistä välittömiin toimiin Lahti Events oy:n KymiRing oy:lle tapahtuma-alueen vuokraennakkona maksetun summan palauttamiseksi kaupungille.

Itseoikaisuvaatimuksen liitteenä myös asiaan liittyviä liitteitä 3 kpl.

Lahdessa 7.4.2021

Yhteistyöterveisin

[REDACTED]

[REDACTED]

LAHDEN KAUPUNGINHALLITUS

VAATIMUS HALLINTOLAIN MUKAISESTA ITSEOIKAISUSTA

Asianosaisena Lahden kaupungin jäsenenä ja veronmaksajana vetoan Lahden kaupunginhallitukseen, että se päättää kaupungin ja kaupunkilaisten edun nimissä itseoikaisusta koskien oheista kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöstä.

Oikaisun kohde

Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös 22.11.2019/107 §, asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019

Lain mukainen peruste itseoikaisulle

Hallintolain 8 luvun 50 § (asiavirheen korjaaminen) viitaten em. lainapäätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelytapavirhe ja se perustuu väärään lain soveltamiseen.

Vaatus itseoikaisun suorittamiseksi

Vaadin, että Lahden kaupunginhallitus suorittaa viranomaisena itseoikaisun ko. kaupunginjohtajan viranhaltijapäätökseen, päättää poistaa em. hallintolain (8 luku, 50 §) mukaisesti virheellisen päätöksen ja ratkaisee asian uudelleen.

Perusteluna tuon esille seuraavaa:

- Päätös myöntää 2.800.000 euron pitkäaikaisluotto Lahti Events oy:lle on kuntalain 129 §:n vastainen, sillä sille ei ole vaadittu lain edellyttämää vakuutta, eikä lainan osalta ole huomioitu kuntalain 129 §:n 4 momentin valtioneuvoston päätöstä. Perustelut löytyvät Lahden kaupungin tarkastuslautakunnan (10.02.2020 16 §) päätöksestä ja Kuntaliiton lausunnosta, jotka ohessa liitteenä.

- Pitkäaikaisluoton myöntämisellä Lahti Events oy:lle käytännössä kierrettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisuja koskien Lahden kaupunginvaltuuston 13.5.2019 § 53 päätöstä pääomittaa tytäryhtiöidensä KOKO Lahti oy:n ja Lahti Events oy:n kautta moottoriratayhtiö KymiRing oy:tä. Hallinto-oikeus kielsi 5.6.2019 kaupunginvaltuuston kokouksen päätöksen täytäntöönpanon ja kumosi 8.5.2020 valtuuston päätöksen. Ratkaisua se perusteli mm. sillä, että on mahdollista, että pääomasijoitus sisältää Eu:n säännösten vastaista kiellettyä valtiontukea. Samalla tavoin kaupungin luotolla Lahti Events oy:n KymiRing oy:lle maksama tapahtuma-alueen miljoonien eurojen ennakkovuokra voi sisältää em. kaltaista kiellettyä valtiontukea.

- Lahden kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä on kaupungin varoja käytetty lain vastaisesti yksityisen KymiRing oy:n liiketoiminnan tukemiseen maksamalla sille Lahti Events oy:n toimesta ennakkona lyhytaikaisena luottona pidettävää alueen käyttövuokraa mahdollisesta MotoGP -tapahtuman aikaisesta käytöstä. Tietävästi kaupungin yhtiön ansaintamalli perustuu em. tapahtuman lipputuloihin ja cateringoikeuksien myyntiin. On hyvin todennäköistä, että kansainvälisestä koronapandemiasta johtuen ensi kesän MotoGP -tapahtuma KymiRingillä jää toteutumatta tai parhaimmillaankin toteutuu ilman yleisöä. Tämä merkitsisi käytännössä sitä, että kaupungin riskisijoituksen tulot jäävät saamatta. Tapahtuman peruuntuminen jo toisena peräkkäisenä vuonna kasvattaa moottoriratayhtiö KymiRing oy:n riskiä konkurssi- ja/tai muihin yritysjärjestelyihin, jolloin pahimmassa tapauksessa Lahden kaupungilta saadulla velkarahalla maksetut vuokraennakot menetetään mahdollisessa yritysjärjestelyissä.

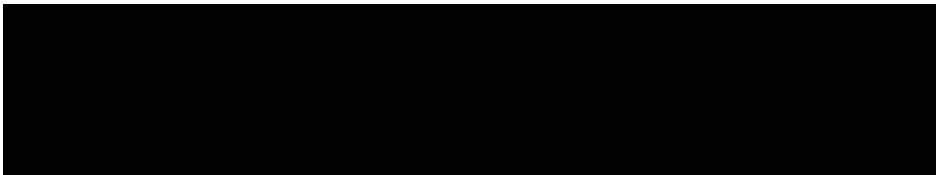
Tämän vuoksi vaadin kaupunginhallitusta itseoikaisun yhteydessä selvittämään seuraavaa:

- onko Lahti Events oy menetellyt KymiRingin oy:lle maksetun ennakkomaksun osalta Lahti-konsernin konserniohjeen mukaisesti ja pyytänyt kaupunginjohtajalta dokumentoidun lausunnon tällaisesta taloudellisesti merkitykseltään vaikuttavasta asiasta?
- mikä on KymiRing oy:lle maksetun tapahtuma-alueen ennakkovuokran euromäärä ja onko maksetulle ennakolle vaadittu ja saatu turvaavat vakuudet?
- onko kaupunginjohtaja hoitanut virkavastuun mukaisesti hänelle konserniohjeessa annetun tehtävän Lahti Events oy:n seurannasta ja valvonnasta?

Edellä mainituin perustein vaadin Lahden kaupunginhallitusta suorittamaan hallintolain mukaisen itseoikaisun kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksessä 22.11.2019/107 §, asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019.

Vaadin kaupunginhallitusta myös ryhtymään välittömiin toimiin Lahti Events oy:n KymiRing oy:lle tapahtuma-alueen vuokraennakkona maksetun summan palauttamiseksi kaupungille.

Lahdessa 7.4.2021

Liitteet Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös 22.11.2019/107 §, asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019

Lahden kaupungin tarkastuslautakunnan kokouksen (10.02.2020 16 §) päätös.

Kuntaliiton lausunto 3.2.2021.

Asianumero D/243/02.06.03.00.01/2019
Päätöslaji Sisäinen pankki

Otsikko Pitkäaikaisen lainan myöntäminen Lahti Events Oy:lle

Päätösperustelut Lahti Events Oy on KOKO Lahti Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö ja Lahden kaupunki omistaa KOKO Lahti Oy:n 100 %:sesti

Lahti Events Oy:llä on aikaisemmilta vuosilta pitkäaikaisia maksuvelvoitteita, joiden rahoitus on hoidettu luottolimiitin puitteissa. Yhtiön toiminnan edellytysten ja maksuvalmiuden turvaamiseksi muutetaan luottolimiitin käytössä olevan määrä pitkäaikaiseksi luotoksi. Yhtiön hallitus päätti käytössä olevan luottolimiitin konvertoinnista pitkäaikaiseksi luotoksi hallituksen kokouksessaan 22.11.2019.

Konsernipalvelut esittää, että Lahti Events Oy:lle myönnetään pitkäaikainen luotto seuraavasti:

Lainamäärä	2.800.000 EUR
Laina-aika	10 vuotta, eräpäivä 30.11.2029
Korko	6 kk Euribor-korko
Marginaali	+ 0,40 % (sis. 0,05 %:n rahoitusmarginaalin)
Koron maksu	6 kuukauden välein jälkikäteen, 31.5. ja 30.11.
Lyhennykset	lyhennysvapaata 31.5.2022 asti, jonka jälkeen tasalyhennyksin kaksi kertaa vuodessa koronmaksun yhteydessä
Käyttötarkoitus	pitkäaikaisista maksuvelvoitteista johtuva järjestely käyttöpääoman vapauttamiseksi
Vakuus	Sisäisen pankin toimintaperiaatteiden mukaan vakuutta ei vaadita

Päätös Päätin, että Lahti Events Oy:lle myönnetään 2.800.000 euron pitkäaikainen luotto konsernipalvelujen esittämin ehdoin.

Lisätietojen antaja Rahoituspäällikkö Päivi Väisänen, 044 716 1428

Toimivallan peruste Kaupunginvaltuusto on myöntänyt 10.12.2018 (137 §) valtuuden kaupunginjohtajalle myöntää lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin

määräysvallassa oleville yhteisöille, liikelaitoksille ja säätiöille yhteensä 120,0 milj. euroa. Tämä esitys huomioon ottaen valtuutusta on käytetty 70,0 milj. euroa. (Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskeva toimivaltataulukko, talousasiat)

Nähtävänäoloaika 25.11.2019
Nähtävänäolopaikka Yleinen tietoverkko, www.lahti.fi
Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus
Saaja Lahti Events Oy /Emilia Mäki (s-posti)
Tiedoksi Konsernipalvelut / Kirjaamo (s-posti)
Konsernipalvelut/ rahoituspalvelut (rahatoimi@lahti.fi)
Päivi Väisänen (s-posti)
Kaupunginhallitus (listantekijät, s-posti)

Asiakirjat
Liitteet määrärahaseuranta 15_2019, velkakirjaluonnos

Allekirjoitus Mika Mäkinen
Kaupunginjohtajan varamies, konsernipalvelujohtaja

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Liitetään viranhaltijan päätökseen****Lahden kaupunki**

Viranomaisen:
Kaupunginjohtaja

Kunnallisasiat

Päivämäärä:
22.11.2019

Pykälä:
107

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja sen yhteystiedot:

Toimielin: Lahden kaupunginhallitus
Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti
Käyntiosoite: Harjukatu 31
Puh.: (03) 814 11
Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi
Aukioloaika: klo 8-15

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Pvm: 25.11.2019

Kuntalain 139 §:n 1 momentin mukainen tiedoksianto asianosaiselle

Asianosainen: Lahti Events Oy /Emilia Mäki

Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 22.11.2019

Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

Muulla tavoin, miten

Vastaanottajan allekirjoitus

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lahden kaupunki, Tarkastuslautakunta, 10.02.2021

§ 16

Konsernipankista myönnettyjen lainojen puuttuvat vakuudet

457/02.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginreviisori Juha Tapiola, p. 050 559 4016

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti:

1. saattaa kaupunginhallituksen tietoon oikeuskäytännön ja Suomen Kuntaliiton 3.2.2021 antaman lausunnon perusteella, että Lahden kaupungin 1.5.2015 jälkeen tytäryhteisöille myöntämille lainoille on oltava kuntalain 129 §:n edellyttämät vakuudet. Lisäksi jokaisen lainan osalta on huomioitava kuntalain 129 §:n 4 momentin valtioneuvoston -sääntely.
2. pitää 1.5.2015 jälkeen ilman vakuuksia myönnettyjä lainoja kuntalain 129 §:n vastaisina. Tilivelvollisille myönnettävää vastuuvapautta koskevassa esityksessä tarkastuslautakunta arvioi tarkemmin, mikä merkitys edellä selostetuilla kuntalain vastaisesti tytäryhtiöille myönnettyillä lainoilla on.

Esittelijä

Kaupunginreviisori Tapiola Juha

Päätösehdotus

1. saattaa kaupunginhallituksen tietoon oikeuskäytännön ja Suomen Kuntaliiton 3.2.2021 antaman lausunnon perusteella, että Lahden kaupungin 1.5.2015 jälkeen tytäryhteisöille myöntämille lainoille on oltava kuntalain 129 §:n edellyttämät vakuudet. Lisäksi jokaisen lainan osalta on huomioitava kuntalain 129 §:n 4 momentin valtioneuvoston -sääntely.
2. pitää kuntalain 129 §:n vastaisesti 1.5.2015 jälkeen ilman vakuuksia myönnettyjä lainoja laittomina. Tilivelvollisille myönnettävää vastuuvapautta koskevassa esityksessä tarkastuslautakunta arvioi tarkemmin, mikä merkitys edellä selostetuilla kuntalain vastaisesti tytäryhtiöille myönnettyillä lainoilla on.

Perusteluosa

Voimassa oleva kuntalaki on tullut voimaan 1.5.2015. Lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamisesta kuntalain 129 §:ssä on seuraava säännös:

”Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015),

kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (728/1992), museolain (729/1992), teatteri- ja orkesterilain (730/1992) tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen. Takauksen ja muun vakuuden antamisen edellytyksistä on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluveloitteeseen.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.”

Tarkastuslautakunta on jo vuoden 2018 arviointikertomuksessa kiinnittänyt huomiota siihen, että Lahden kaupungilla on konserniyhtiöille annettuja lainoja, joissa ei ole kuntalain edellyttämiä vastavakuuksia.

Tarkastuslautakunta on jo vuoden 2008 arviointikertomuksessa todennut sisäisen pankin toiminnasta seuraavaa: ” Sisäiseen pankkiin liittymistä koskevan päätöksen yhteydessä eikä sen jälkeenkään erityisemmin selvitetä asiakkaan taloudellista tilannetta. Pelkkä asema Lahti-konsernissa riittää. Myöskään vakuuksia ei vaadita, mikä tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan on selkeä riski.”

Konsernilainojen määrä 31.12.2020 on 448,4 milj. euroa. Kaupungin sisäisestä pankista on 1.5.2015 jälkeen myönnetty vakuudettomia lainoja yhteensä 296,3 milj. euroa ja lainojen pääomat 31.12.2020 olivat yhteensä 265,5 milj. euroa. Näissä lainoissa tulisi olla kuntalain 129 §:n edellyttämät vastavakuudet.

Lahden kaupungin viranhaltijajohto on toistuvasti esittänyt sisäisten lainojen osalta seuraavaa tulkintaa kuntalain 129 §:stä:

- Tytäryhteisöiltä ei vaadita vakuutta Lahden kaupungin myöntämistä lainoista

- Lainoitettut tytäryhteisöt ovat pääsääntöisesti yli 50 %:sti kaupungin omistamia, vakuuden antaminen tarkoittaisi käytännössä, että kaupunki antaa itselleen vakuuden
- Kuntalain pykälän 129 lakiteksti " Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla" viittaa takauksiin: Vastavakuus annetaan takaukselle, ei lainalle

Tieteen termipankin nettisivuilla vastavakuus on määritelty seuraavasti: "Vastatakaus liittyy usein pankkitakaukseen. Termiä ei ole määritelty takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1998, takauslaki)." Vastatakaus -määritelmä ei siis liity vain takauksiin eikä takauslaissa eikä tiettävästi muussakaan lainsäädännössä ole edes määritelty, mitä vastatakaus -termillä tarkoitetaan. Kaupungin viranhaltijajohdon tulkinta vastavakuudesta ei perustu lakiin eikä muuhunkaan faktaan. Tulkinta ei myöskään vastaa kuntalain 129 §:ään liittyvää oikeuskäytäntöä.

Konsernipankin myöntämässä lainoissa ei ole myöskään selvitetty mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä.

Tarkastustoimisto on pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa kuntalain 129 §:n vakuusvaatimuksesta. Kuntaliiton lausunnon mukaan kuntien antamille lainoille tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin tarkoittama vakuus eikä säännöksen sanamuodosta voida välttämättä vetää sellaista yksiselitteistä tulkintaa, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamia lainoja. Kuntaliiton lausunnon mukaan kuntalain 129 §:n valtiontuki -sääntely on otettava huomioon myös silloin, kun kysymys on kunnan tytäryhteisölle annettavasta lainasta, takauksesta tai muusta vakuudesta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernipalvelut / Kirjaamo

Pirkka-Petri Lebedeff

Lahden kaupungin tarkastustoimisto
Juha Tapiola
juha.tapiola@lahti.fi
Saimaankatu 11
15140 Lahti

Lausuntopyyntöne 27.1.2020

Kuntalain 129 §:n tulkinta vakuusvaatimuksesta kunnan antamalle lainalle yms.

Lahden kaupungin kaupunginreviisori Juha Tapiola on 27.1. lähettämässään sähköpostissa pyytänyt Kuntaliiton lausuntoa siitä, että edellyttääkö kuntalain 129 § vakuuden asettamista kuntien tytäryhtiöiden lainoille, miten valtioneuvoston säännökset on huomioitava kuntien tytäryhtiöille myönnettävissä lainoissa ja onko Lahden kaupungin tulkinta kuntalain 129 §:stä säännöksen mukainen: "Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla, viitataan takauksiin. Vastavakuus annetaan takaukselle ei lainalle".

Kuntalain 129 §:n sisältö

Kuntalain 129 §:n 1 momentti kuuluu seuraavasti:

Lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antaminen

Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 § lisättiin kuntalakiin vuonna 2015 oikeustilan selkeyttämiseksi sekä kunnalle lainoista ja takauksista aiheutuvien riskien välttämiseksi. Riskien välttämiseksi sääntelyssä on muun

muassa edellytetty, että kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset kuntien myöntämille lainoille, takauksille tai muille vakuuksille ovat samat riippumatta siitä annetaanko laina, takaus tai vakuus kunnan tytäryhteisölle tai jollekin muulle yhteisölle. Sen sijaan kuntalain 129 §:n 2 momentissa rajataan kuntien mahdollisuutta myöntää takauksia tai muita vakuuksia kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yksityisen yrityksen sitoumuksesta, mutta se ei vaikuta kuntalain 129 §:n 1 momentin soveltamisalaan.

Hallituksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE268/2014 vp) on todettu, että vaadittavien vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä, vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien hallinnan näkökulmasta riittävän osan.

Vastavakuus sana viittaa takaukseen, koska takauksen suorittamisen vakuudeksi annetaan vastavakuus ja lainan vakuudeksi annetaan vakuus. Tästä huolimatta käsityksemme mukaan siitä, että kuntalain 129 §:n 1 momentissa mainitaan vain vastavakuus, muttei vakuus sanaa, ei voi kuitenkaan välttämättä vetää sellaista johtopäätöstä, ettei kunnan antamalle lainalle tarvitse asettaa vakuutta. Sääntelyn tavoitteen ja tarkoituksen kannalta olisi epäjohdonmukaista, jos kunnan antamalle lainalle ei tarvitsisi asettaa kunnan edut turvaavaa riittävän kattavaa vakuutta, mutta sen sijaan takauksen suorittamisen vakuudeksi tulisi asettaa vastavakuus. Käsityksemme mukaan sääntelyn tarkoituksena on ollut kunnalle lainoista ja takauksista aiheutuvien riskien turvaaminen riittävän kattavilla vakuuksilla.

Oikeuskäytännössä on myös edellytetty, että kunnan antamalle lainalle tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä kunnan edut turvaava riittävän kattava vakuus eikä päätöksissä ole katsottu, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamaa lainaa. KHO:n vuosikirjaratkaisussa KHO 2020:50 kunnanvaltuuston päätös kumottiin kuntalain 129 §:n vastaisena merkittävän taloudellisen riskin ja kunnan etujen turvaamiseksi riittämättömän vakuuden vuoksi. KHO katsoi, että kunnanvaltuusto oli päättäessään lainan myöntämisestä osuuskunnalle toiminut kuntalain 129 §:n 1 momentin vastaisesti muun muassa sillä perusteella, että kunnan etuja ei voitu katsoa turvatun myöskään

sillä, että velallisenä olevan osuuskunta on sitoutunut antamaan luoton vakuudeksi jälkipantin yrityskiinnityksestä X:n kunnalle ensisijaisen pantinhaltijan saatavien jälkeen.

Myös Itä-Suomen hallinto-oikeuden 9.11.2017 antamassa päätöksessä (17/0249/4) kaupungin päätös kumottiin lainvastaisena, koska kaupunginvaltuusto oli myöntänyt pääomallain ilman kuntalain edellyttämää vastavakuutta.

Edellä esitetty sääntelyn tavoite ja tarkoitus sekä oikeuskäytäntö huomioon ottaen Kuntaliitto on neuvonnassaan lähtenyt siitä, että myös kuntien antamille lainoille tulee saada kuntalain 129 §:n 1 momentin tarkoittama vakuus eikä säännöksen sanamuodosta voida välttämättä vetää sellaista yksiselitteistä tulkintaa, ettei vakuusvaatimus koskisi lainkaan kunnan antamia lainoja.

Kuntalain muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE242/2020 vp) tukee kyseistä näkemystä. Hallituksen ehdotuksessa esitetään 129 §:n 1 momenttiin lisättäväksi selvyuden vuoksi vakuus sana, koska lainan suorittamisen turvaamiseksi annetaan vakuus. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että kysymyksessä on tekniluonteinen tarkistus. Näin ollen hallituksen esityksessä esitetty tulkinta asiasta on se, ettei esityksessä ole kysymys nykyisin voimassa olevan säännöksen sisällön muuttamisesta vaan pelkästään tekniluonteisesta tarkistuksesta. Tämän lisäksi hallituksen esityksessä myös esitetään, ettei kyseinen vakuus vaatimus koske osakeyhtiölain 12 luvussa ja osuuskuntalain 12 luvussa tarkoitettua pääomallainaa. Kyseisen esityksen mukaan pääomallainan antaminen olisi mahdollista ilman vakuutta, mutta kuntalain 129 §:ssä säädettyjen muiden edellytysten tulisi täyttyä. Kunta voisi siten antaa pääomallainaa, jos laina ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä, eikä siihen sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja valtioneuvoston sääntöjen merkitys on otettu asianmukaisesti huomioon päätöksenteossa.

Valtioneuvoston sääntöjen huomioon ottamisesta.

Valtioneuvosto määrittää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdassa. Tukitoimenpide on katsottava valtioneuvostueksi, jos se täyttää seuraavat tunnusmerkit:

1. toimenpide tai tuki myönnetään valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön varoista
2. toimenpide vääristää kilpailua suosimalla jotain tuensaajaa
3. toimenpide on valikoiva eli se kohdistuu tiettyyn yritykseen ja
4. toimenpide saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseiset edellytykset ovat kumulatiivisia, joten kaikkien edellä mainittujen ehtojen tulee täytyä, jotta kysymys olisi perussopimuksen tarkoittamasta valtiontuesta.

Hyvä on huomioida, että kohta 4 sisältyvä ns. kauppavaikutuskriteeri täyttyy helposti. Kauppavaikutus täyttyy, jos tuensaaja harjoittaa taloudellista toimintaa ja toimii markkinoilla, joilla esiintyy jäsenvaltioiden välistä kauppaa vaikkei itse harjoittaisi kyseistä kauppaa. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista ryhtyä käymään erikseen läpi, mitä edellä mainitut edellytykset pitävät tarkemmin sisällään.

Kuntalain 129 §:n 4 momentti kuuluu seuraavasti:

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan on kuntalain 129 §:ää sovellettaessa otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään valtiontuen käsitteestä sekä komission toimivallasta ja jäsenvaltion velvollisuudesta etukäteen ilmoittaa valtiontuesta niissä tilanteissa, joissa ei ole säädetty poikkeusta ilmoitusvelvollisuudesta. Kyseinen sääntely on otettava huomioon myös silloin, kun kysymys on kunnan tytäryhteisölle annettavasta lainasta, takauksesta tai muusta vakuudesta.

Huomioitava on muun muassa komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä (2016/C262/01), joka

sisältää arviointimenetelmiä ja vertailukohtia lainojen ja takausten markkinaehtoisuuden selvittämiseksi niin kutsutulla markkinataloustoimijatestillä. Markkinataloustoimijaperiaatteen tarkoitus on havaita julkisen toimijan esimerkiksi kunnan antamaan lainaan tai takaukseen sisältyvä mahdollinen julkinen tuki. Jos kunnan antamat lainat tai takaukset eivät anna taloudellista etua, ne eivät ole julkista tukea, vaan niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja. Jotta voidaan määrittää, onko esim. kunnan antama laina julkista tukea, on tarpeen arvioida, olisiko vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen lainanantaja antanut vastaavilla ehdoilla lainan samoissa olosuhteissa kuin kunta.

Tässä lausunnossa ei ole mahdollista ryhtyä tarkemmin arvioimaan, milloin kuntien tytäryhtiöiden toiminnassa on kyse sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, mihin valtiontukisäännökset tulevat sovellettavaksi. Valtiontukisäännösten mahdollinen soveltaminen ja niiden asianmukainen huomioon ottaminen päätöksenteon valmistelussa ja päätöksenteossa onkin aina tehtävä tapauskohtaisesti.

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
Lakiasian johtaja

Pirkka-Petri Lebedeff
johtava lakimies

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page

Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument inneholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

PIRKKA-PETRI LEBEDEFF

11cdf6f5-a56b-4a58-bb46-21a39246270c - 2021-02-04 12:48:29 UTC +02:00
BankID / MobileID - b6368882-6490-4526-981a-8ee8f341b5fc - FI

JUHA MYLLYMÄKI

0391d224-e3cf-4403-855d-54f31d354d42 - 2021-02-04 15:25:07 UTC +02:00
BankID / MobileID - 5847a3ec-7bb0-48d6-baa1-114483eaf440 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende